

TİCARET HUKUKU

Ticaret Hukukunun Konusu

- Ticaret hukuku, mal ve hizmetlerin üretimine, değişimine ve tüketimine yönelik ticari faaliyetleri düzenleyen bir hukuk dalıdır.
- Ticaret hukukunun **konusu, tacirler arasındaki, ticari iş niteliğindeki ve ticari işletmelerle ilgili mal ve hizmetlerin üretimi, değişimi ve tüketimidir.**

Türk Ticaret Kanunu

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- 6335 sayılı yasa ile de değişiklikler yapılmıştır.
- 6455 sayılı yasa ile de bazı değişiklikler yapılmıştır.

TİCARET HUKUKUNUN KAPSAMI

- TTK, 1535 maddeden ve 6 geçici maddeden oluşmuştur.
- TTK, bir başlangıç kısmı (1-10 md) ve **altı kitaptan** oluşmaktadır.
- Bu kitaplar sırasıyla şunlardır;
  - [?] Ticari İşletmeler Hukuku
  - [?] Şirketler Hukuku
  - [?] Kıymetli Evrak Hukuku
  - [?] Deniz Ticaret Hukuku
  - [?] Sigorta Hukuku
  - [?] Taşıma Hukuku

İşletme

- **İşletme**, bir girişimci (müteşebbis) tarafından gelir elde etmek amacıyla emek ve sermayenin bağımsız bir şekilde bir araya getirilmesidir.
- **İşletmeler;**
  - esnaf işletmeleri ve
  - ticari işletmeler olarak **ikiye ayrılır.**

Esnaf

- **Esnaf**, ister gezici olsun ister bir dükkânda veya bir sokağın belirli yerlerinde sabit bulunsun, ekonomik faaliyeti sermayesinden fazla bedenî çalışmasına dayanan ve geliri Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak kararnamede gösterilen sınırı aşmayan ve sanat veya ticaretle uğraşan kişidir.

Ticari İşletmenin Tanımı

- **Ticari işletme**, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletme olarak tanımlanmıştır.

Ticari işletmenin unsurları

- **Gelir Elde Etme Amacı:** Varlıklarda artış sağlama amacı...
- **Devamlılık:** Tesadüf ve arıza şeklinde yapılan işler devamlılık amacını taşımadığından ticari işletme kapsamına girmez.
- **Bağımsızlık :** ticari işletmenin bağımsız şekilde faaliyette bulunmasıdır
- **Esnaf Faaliyeti Sınırını Aşma**
  - *İktisadi faaliyetindeki emek – sermaye dengesi; ticari işletmenin iktisadi faaliyeti, **emekten çok sermayeye dayanır.***
  - *İktisadi faaliyet sonucunda elde edilen gelir; iktisadi faaliyet sonucu elde edilen gelir kişinin ancak geçimini sağlayacak kadar azsa esnaf işletmesi, eğer elde edilen gelir kişinin geçimini sağlayacak miktardan daha fazlaysa ticari işletme olur*

Ticari İşletmede Merkez ve Şube

- **Merkez:**

- Ticari işletmenin merkezi, ticari işletmenin idari, hukuki ve ekonomik faaliyetlerinin yürütüldüğü yerdir. Her ticari işletmenin bir merkezinin bulunması zorunludur.

- **Şube:**

- iç ilişkilerinde ve örgütlenmesinde merkeze bağlı olan, merkezle aynı ticaret unvanı ve aynı iştigal alanına sahip bulunan, ayrı bir muhasebesi bulunan, merkezle birlikte aynı gerçek veya tüzel kişi tacire ait olan ve dış ilişkilerinde bağımsız olan ticari işletmenin bir birimidir

Ticari İşletmenin Devri

- Ticari işletmenin devri, bir ticari işletmenin malvarlığının (aktif + pasif malvarlığı) tamamının ya da önemli bir kısmının başka bir kişiye aktarılmasıdır.
- Şartları;
  - Taraflar arasında yazılı devir sözleşmesi olmalıdır,
  - Ticari işletme bir kül (bütün) olarak devredilmiş olmalıdır,
- Ticari işletmeyi devralan tacir, ticari işletmenin hem eski borçlarından hem de yeni borçlarından sorumludur.
- Ayrıca, ticari işletmeyi devreden tacir de, ticari işletmenin devir öncesi doğmuş borçlarından dolayı **iki yıla kadar ticari işletmeyi devralan tacirle birlikte müteselsil olarak sorumlu** olmaya devam etmektedir.
- **Devir sicile kaydedilir.**

Ticari İşletme Rehni

- Ticari işletme rehni, bir ticari işletme sahibinin ticari işletmesindeki taşınır malların **fiili zilyetliğini alacaklılara devretmeden, taşınır malları üzerinde rehin kurabilmesini sağlayan özel bir rehin türüdür.**
- Rehin kurulan maddi ve gayri maddi haklar;
  - Ticaret unvanı ve işletme adı,
  - İşletmeye tahsis edilmiş olan her türlü taşınır mal,
  - Fikri sınaî haklar; marka, patent, resimler, lisanslar, coğrafi işaretler.

Gayrimenkul mallar, gemi siciline kayıtlı gemiler, kiracılık hakkı ve finansal kiralama yoluyla kiralanmış taşınır mallar üzerinde **ticari işletme rehni kurulamaz.**

Ticari İş

- **TTK da düzenlenmiş işler** ticari olarak kabul edilir. Bu işler ticari işletmeyi ilgilendirmese de **ticari sayılır.**
- **Ticari işletmeleri ilgilendiren** işler başka kanunlarda düzenlenmiş olsa bile **ticari sayılır.**
- **Ticari İş Karinesi Taşıyan İşler** ticari iş sayılır.
- diğer taraf için de ticari iş olarak kabul edilir.

TACİR

- **Gerçek Kişi Tacir**, bir ticari işletmeyi kısmen dahi kendi adına işleten gerçek kişidir.
- Bir ticari işletmeyi kurup açtığını sirküler, gazete, radyo ve başkaca ilân vasıtalarıyla halka bildirmiş veya işletmesini **ticaret siciline kaydettirerek keyfiyeti ilan etmiş olan kimse**, işletme henüz fiilen işlemeye başlamamış olsa bile tacir sayılır

Tüzel Kişi Tacirler

- a) Ticaret Şirketleri
- TTK' ya göre tüm ticaret şirketleri tacirdir. Ticaret şirketleri şunlardır;
  - [?] Kollektif şirket
  - [?] Limited şirket
  - [?] Anonim şirket
  - [?] Komandit şirket (adi ve eshamlı komandit şirketler)
  - [?] Kooperatifler
- **Adi şirketin tüzel kişiliği olmadığından ve ticaret şirketi olmadığından tacir olarak kabul edilmemiştir.** Adi şirket, ticari işletme niteliğindeyse **ortakları tacir** olarak kabul edilecektir.

DERNEKLER

- Bu durumda ticari işletme işleten derneklerin tüzel kişiliği, tacir sayılır.
- Ancak, kamuya yararlı dernekler, bir ticari işletme işletseler dahi tacir sayılmazlar. Bu durumda, işletilen ticari işletme tacir sayılır. Kızılay Afyonkarahisar Maden Suyu İşletmeleri gibi.

Vakıflar

- Vakıflar da ekonomik amaçla kurulmazlar.
Ticari işletme işleten vakıfların tüzel kişiliği tacir sayılır.

KİT'ler

- **Kamu Tüzel Kişileri**
- Devlet tacir değildir sahip olduğu işletmeler tacirdir.

Donatma İştiraki

- Birden fazla kişinin elbirliği mülkiyetiyle ***malik oldukları bir gemiyi aralarında yapmış oldukları sözleşme gereğince***, kendi ad ve hesaplarına deniz ticaretinde kullanmalarına donatma iştiraki denir.
- Donatma iştirakinin **tüzel kişiliği yoktur.**
- Fakat donatma iştiraki de ortaklarından bağımsız olarak tacir sayılır (TTK md 17).

TACİRİN TABİ OLDUĞU HÜKÜMLER (HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ)

- Tacir olmanın kazandırdığı bazı önemli haklar ile yüklediği yükümlülükler şunlardır (TTK md. 18);
  - ☐ Ticaret siciline tescil olma
  - ☐ Basiretli bir işadamı gibi davranma
  - ☐ İflasa tabi olma
  - ☐ Ticaret unvanı seçme ve kullanma
  - ☐ İşletme adı seçme ve kullanma
  - ☐ Faiz ve ücret isteme
  - ☐ Defter tutma
  - ☐ Ticari hükümlere tabi olma
  - ☐ İhbar ve ihtarları belirli şekilde yapma
  - ☐ Ticari örf ve âdete tabi olma
  - ☐ Fahiş olduğu gerekçesiyle ücret ve cezai şartın indirilmesini talep edemez
  - ☐ Fatura ve teyit mektubu vermek zorunluluğu
  - ☐ Hapis hakkı

TACİR YARDIMCILARI

- tacirin, ticari işletmesini işletmek ve idare etmek için yardımdan yararlandığı kişilere **tacir yardımcıları** denir
  - bağımlı tacir yardımcıları
  - bağımsız tacir yardımcıları

Tacirin Bağımlı Yardımcıları

- Tacirin bağımlı yardımcıları, ücretini tacirden alan, tacirin emir ve talimatları altında görev yapan, tacire karşı sorumlu olan ve tacir adına ve hesabına hareket eden tacir yardımcılarıdır.

Bağımlı tacir yardımcıları,

- **Ticari temsilci:** Ticari temsilci; işletme sahibi tarafından işletmesini idare etmek ve kendisi adına hukuki işlemlere vekâleten imza atma yetkisi verilen ticaret siciline kaydedilen kişidir
- **Ticari vekil:** Ticari vekil; bir ticari işletmenin kendisine ticari temsilcilik yetkisi verilmeksizin sadece tüm olağan işlerini veya belirli bazı olağan işlerini yapmak için sınırlı temsil yetkisi verilen tacir yardımcısıdır.
- **Pazarlamacı:** Pazarlamacı; ticari işletmenin merkezinin dışındaki yerlerde gezici bir surette ve sürekli olarak tacir adına ve hesabına işlem yapma yetkisine sahip olan kişidir

Tacirin Bağımsız Yardımcıları

- **Simsar** Ticari simsar, ücret karşılığında, ticari işlere ilişkin sözleşmelerin yapılması konusunda taraflar arasında aracılık etmeyi meslek edinen kimsedir.
- **Acente** Acente; bir sözleşmeye dayanarak belirli bir yer veya bölgede inhisari yetkiye (tekel hakkı) sahip olarak ve sürekli bir şekilde ticari bir işletmeyi ilgilendiren sözleşmelere aracılık etmeyi veya bu sözleşmeleri ticari işletme adına ve hesabına ücret karşılığında yapmayı meslek edinen kişidir
- **Komisyoncu** Belli bir ücret karşılığında kendi adına ve müvekkili hesabına kıymetli evrak ve taşınır eşya alımı satımını üstlenen tacir yardımcısıdır. Komisyon sözleşmesi ile kurulur.

Ticaret Unvanı Kavramı ve Kullanılma Zorunluluğu

- Ticaret unvanı, bir taciri diğer tacirlerden ayıran ve ticari işletmesiyle ilgili işlemlerinde kullandığı isimdir.
- Her tacir ticaret unvanı almak ve kullanmak zorundadır.
- Ticari ilişkin işlemleri, ticaret unvanıyla yapmak ve işletmesiyle ilgili senetlerle diğer belgeleri bu unvan altında imzalamak zorundadır.

- Ticaret unvanı ticari işletmenin açıldığı günden itibaren **onbeş gün içinde işletme** merkezinin bulunduğu yer **ticaret siciline tescil ve ilan ettir**
- 1.1.2014 tarihinden itibaren, ticaret unvanı, ticari işletmenin görülebilecek bir yere okunaklı bir şekilde yazılır.
- Tacirin işletmesiyle ilgili olarak düzenlediği ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerde **tacirin sicil numarası, ticaret unvanı, işletmesinin merkezi** ile tacir internet sitesi oluşturma yükümlülüğüne tabi ise **tescil edilen internet sitesinin adresi** de gösterilir.

- **Gerçek kişilerde ticaret unvanı, tacirin ad ve soyadı ile eklerden oluşur.**
- *“Türk”, “Türkiye”, “Cumhuriyet” ve “Millî” kelimeleri bir ticaret unvanına ancak Bakanlar Kurulu kararıyla konabilir.*
- *Ali Ak ve Kardeşleri Kollektif Şirketi*

İŞLETME ADI

- **İşletme adı**, doğrudan doğruya işletmeyi tanıtmak ve **benzer işletmelerden ayırt etmek için** kullanılan ve sahipleri tarafından tescil ettirilmesi gereken bir isimdir.
- Gülistan Pastanesi, Lacivert Konfeksiyon

MARKA

- **Marka**, bir teŖebbüsün mal veya hizmetlerini bir başka teŖebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koŖuluyla, kiŖi adları dahil, özellikle sözcükler, Ŗekiller, harfler, sayılar malların biçimi veya ambalajları gibi *çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü iŖaretleri içerir*
- Markalar, Bilim Teknoloji ve Sanayi Bakanlığına bağlı olarak kurulan Türk Patent Enstitüsü bünyesinde kurulan Marka Siciline kaydedilir.

TİCARET SİCİLİ

- Ticaret siciline, ticari işletme ile ilgili olan bilgiler kaydedilir. Aksi ispat edilinceye kadar bu bilgiler doğruluk karinesinden yararlanır.
- Ticaret sicili Gümrük ve Ticaret Bakanlığı gözetim ve denetiminde ticaret odası, ticaret ve sanayi odaları tarafından tutulur.
- Ticaret Sicil Gazetesi tarafından da ilân edilir.
- Tescil ilgililerin müracaatı üzerine yapılır.

TİCARET SİCİLİ

- Bazı hallerde resen de yapılır.
- Tescil istemi, tescili gerektirecek olgunun meydana geldiği tarihten itibaren **15 gün** içerisinde istenir.
- Yerleşim yeri sicil memurluğunun yetki alanı dışında ise **bu süre 1 aydır.**
- İlgili memur verilerin doğru olup olmadığını inceler ve doğruluk kanaatine varır ise tescili yapar.
- İlan TTSGazete'de yapılır.

HAKSIZ REKABET

- Rekabet, serbest piyasa ekonomisinin ortaya çıkardığı, satıcı ve alıcıların pazarda buluşmasında satıcı ve tedarikçileri arasında oluşan daha çok kazanç elde etmeye yönelik yasa ve ahlâka uygun davranışlardır.
- Çoğu zaman bu rekabetin hukuka ve ahlâka aykırı olarak yapılmasında **haksız kazançlar** elde edilmektedir.
- Burada Haksız rekabetten bahsedilir.

HAKSIZ REKABET

- TTK' da düzenlenmiş haksız rekabet fiillerini şöyle sıralayabiliriz (TTK md 55).
  - i. Dürüstlük kuralına aykırı reklamlar ve satış yöntemleri ile diğer huku-ka aykırı davranışlar,
  - ii. Sözleşmeyi ihlale veya sona erdirmeye yöneltmek,
  - iii. Başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanma,
  - iv. Üretim ve iş sırlarını hukuka aykırı olarak ifşa etmek, kendi ya da üçüncü kişi lehine kullanmak,

- v. İş şartlarına uymamak; özellikle kanun veya sözleşmeyle, rakiplere de yüklenmiş olan veya bir meslek dalında veya çevrede olağan olan iş şartları-na uymayanlar dürüstlüğe aykırı davranmış olur,
- vi. Dürüstlük kuralına aykırı işlem şartları kullanmaktır.
- Haksız rekabet halinde, tespit davası, önleme davası ve uğranılan maddi veya manevi zararın tazmin edilmesi davaları açılabilir.
- Davalar, davaya hakkı olduğunu öğrendiği tarihten itibaren **1 yıl**, fiilin meydana geldiği tarihten itibaren de **3 yıl** içerisinde zamanaşımına uğrar

TİCARİ DEFTERLER

- Tutulacak defterler, tacirin gerçek kişi veya tüzel kişi olmasına göre de farklılık arz eder.
- Gerçek kişi tacirler, **yevmiye, büyük defter ve envanter defteri** tutarlar.
- Tüzel kişiler ise bu sayılan defterler yanında **karar defteri, pay defteri yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul karar ve müzakere defteri** tutarlar.

- Defterler Türkçe ve Türk lirası cinsinden tutulur.
- VUK hükümlerine göre Türkçe yanında başka dille ve Türk lirası yanında yabancı para birimi ile de tutulabilmektedir.
- Tutulan defterler açılış ve kapanış tasdiklerinin noter yapar
- Ticari defterler ve burada yer alan kayıtlara kaynak oluşturan belge ve elektronik veriler 10 yıl saklamakla yükümlüdür. (VUK=5 yıl)

CARİ HESAP

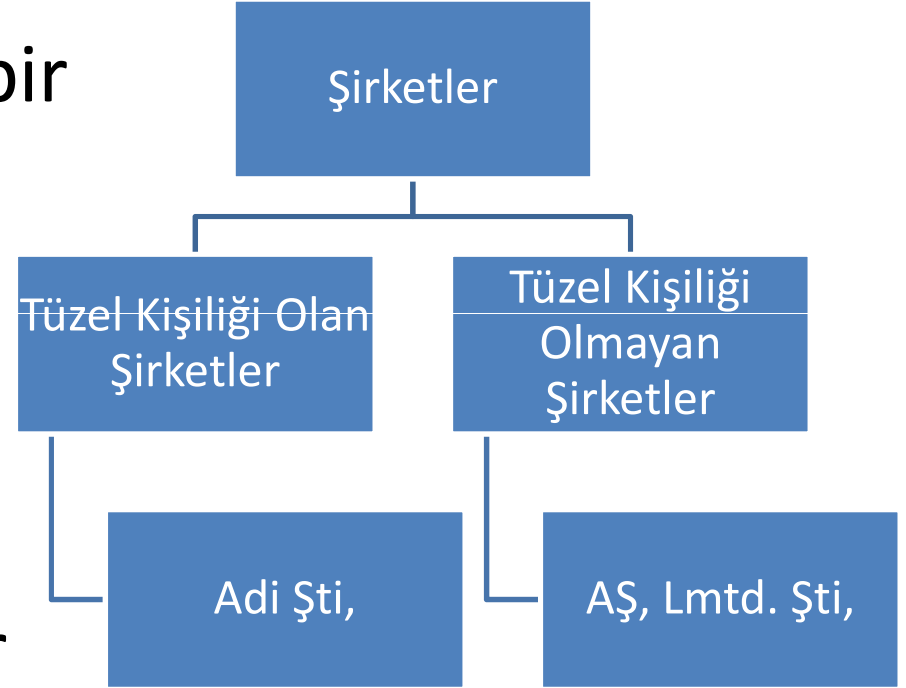
- **Cari hesap**, birbirleriyle para, mal ve hizmet alışverişi nedeniyle sürekli ilişki içerisinde olan iki kişi arasında geçerli olan, karşılıklı işlemlerden doğan alacak ve borçları belli bir dönem sonra kapatmak konusunda anlaşmalarıdır.
- Cari hesap süresi taraflarca tespit edilebilir. Böyle bir tespit yoksa süresi 1 YIL.
- Cari hesap nedeniyle doğan alacaklar, sürenin sona ermesinden itibaren **5 yıl geçmekle zamanaşımına** uğrar

ŞİRKETLER HUKUKU

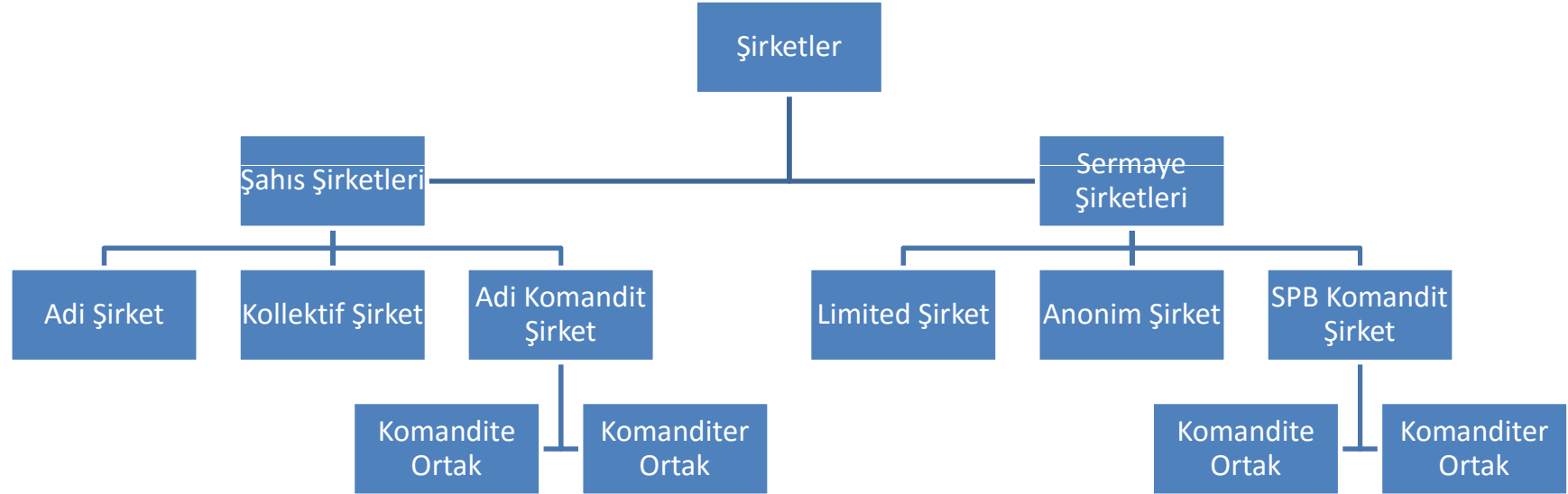
- **Şirket**, müşterek bir ekonomik amacı gerçekleştirmek amacıyla bir veya birden fazla kişinin bir sözleşme kapsamında emek ve/ veya sermayesini bir araya getirerek oluşturulan bir ortaklıktır.
- Şirket ortaklardan oluşur.
- Adi şirket ve adi komandit şirket en az iki kişi ile kurulur.
- Adi komandit şirkette biri komandite diğeri de komanditer olmak zorundadır.
- Paylı komandit şirket en az beş kişi ile kurulur.
- Anonim şirket en az bir kişi ile kurulur.
- Üst ortak sayısı yoktur.
- Limited şirket en az bir en çok da 50 kişi ile kurulur.

1. Tüzel Kişiliği Bulunup Bulunmamasına Göre Şirketler

- Adi şirket; adi şirketlerin ortaklarından bağımsız bir tüzel kişiliği yoktur.
- Kooperatifler, kolektif, komandit, limited ve anonim şirketlerin ortaklarından bağımsız olarak kendilerine ait bir tüzel kişiliği vardır.

2. Şirket Borçlarından Sorumluluğa Göre Şirketler

3. Sermaye Yapılarına Göre Şirketler

- **a) Değişir Sermayeli Şirketler** Adi şirket, kolektif şirket ve komandit şirketin kurulması için belirli bir sermayeye sahip olmasına gerek yoktur. Hatta bu şirketlerin hiç sermayesi olmasa bile kurulabilirler.
- **b) Sabit Sermayeli Şirketler** Anonim şirket ve limited şirketlerin kurulabilmesi için anonim şirketlerde en az 50.000,00 TL (TTK md 332) ve limited şirketlerin de en az 10.000,00 TL sermayesinin bulunması gerekir (TTK md 580).
- **c) Kayıtlı Sermaye Yapısını Kabul Eden Şirketler** Kayıtlı sermaye yapısını kabul eden şirketler, halka açık anonim ortaklıklardır.

- **4. Amaçlarına Göre Şirketler**
  - a) Ekonomik Amaçlı Şirketler
  - b) Ticari İşletme Amaçlı Şirketlerin Konularına Göre Şirketler
- **5. Ortak Sayısına Göre Şirketler**
  - a) En Az İki Kişi İle Kurulabilen Şirketler
  - b) En Az Beş Kişi İle Kurulabilen Şirketler
  - c) En Az Bir Kişi İle Kurulabilen Şirketler

ADI ŞİRKET

- Adi Őirket, en az iki kiŐinin yasalara aykırı olmayan her tűrlű ekonomik ve ortak bir amacı gerçekleŐtirmek amacıyla emek ve /veya sermayelerini bir sűzleŐmeyle bir araya getirerek oluŐturdukları ortaklıktır.
  - **Tűrk Borçlar Kanununda dűzenlenmiŐ**
  - en az **iki ortakla kurulabilir.**
  - ortaklık payı olarak **sermaye getirebilecekleri gibi emeklerini de getirebilirler.**
  - **tűzel kiŐiliĐi yoktur.**
  - Őirketin tűm ortakları **tacir olur.**
  - **ticaret siciline tescili zorunlu değildir.**
  - ortaklarının tűmű, birinci dereceden, **sınırsız ve műteselsil olarak sorumludur.**

KOLLEKTİF ŞİRKET

- **Kollektif şirket**, birden fazla gerçek kişi tarafından bir ticari işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletme amacıyla kurulan, ortakların şirket borçlarından dolayı sınırsız sorumlu olarak kabul edildiği, tüzel kişiliğe sahip bir ticaret şirketidir.
  - **ticaret şirketidir.**
  - **en az iki kişi tarafından kurulabilir.**
  - **ticaret unvanı kullanmak zorundadır.** Ahmet Bozdağ Kollektif Şirketi
  - Ortakları tacirdir.
  - Kollektif şirketin borçlarından dolayı **şirket tüzel kişiliği birinci derece den ve tüm malvarlığıyla sorumludur.**
  - **Şirketin ortakları şirket borçlarından dolayı ikinci dereceden, sınırsız ve müteselsil olarak sorumludur.**
  - ortakları tacir olmasa da tacir gibi **iflas yoluyla takip edilebilirler.**
  - Şirketin kararlarında her ortağın **bir oy hakkı vardır.**
  - **Ortaklar şirketin faaliyetlerini denetleyebilirler.**
  - Şirkete **yeni bir ortak alınması ortakların oybirliği kararı ile alınabilir.**
  - **Kuruluş: Sözleşme, Notere Tasdik, Tescil...**

ADİ KOMANDİT ŞİRKET

- **Adi komandit şirket**, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan, şirket alacaklılarına karşı ortaklardan en az birinin sorumluluğu sınırlandırılmamış ve en az birinin de sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan tüzel kişiliğe sahip bir şahıs şirkettir.
  - **ticaret unvanı kullanmak zorundadır.**
  - **Adi komandit şirket, şirket borçlarından dolayı üçüncü kişilere karşı birinci dereceden ve tüm malvarlığıyla sorumludur. Komandite ortaklar, şirketin borçlarından dolayı üçüncü kişilere karşı ikinci dereceden fakat müteselsil ve sınırsız olarak (tüm malvarlığıyla) sorumludur. Komanditer ortaklar ise, şirket borçlarından dolayı üçüncü kişilere karşı ikinci dereceden ve sınırlı sorumludur.**
  - **tüzel kişiliği vardır.**
  - Yönetim komandite ortaklar tarafından yerine getirilir.
  - **ticaret şirkettir.**
  - **Adi komandit şirketin tüzel kişiliği tacirdir. ORTAKLAR TACİR DEĞİL.**

ANONİM ŞİRKET

- **Anonim Şirket**, sermayesi belirli ve paylara b6l6nm6Ő, her t6rl6 ekonomik amaç için kurulabilen, borçlarından dolayı 66nc6 kişilere karşı sadece malvarlığıyla sorumlu olan, Şirket ortaklarının Şirketin borçlarına karşı koyduğu sermaye miktarı ile sorumlu olan ve en az bir gerçek veya t6zel kişi tarafından kurulabilen, t6zel kişiliğe ve ticari unvana sahip bir ticaret Şirketidir

- **ticaret şirketidir.**
- **tüzel kişiliği vardır.**
- **tacirdir. Ortakları tacir değildir.**
- **yasal her türlü ekonomik amaç için kurulabilir**
- **Anonim şirket en az bir gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulabilir.**
- **Anonim şirket, bir ticaret unvanı seçmek ve kullanmak zorundadır.**
- **Anonim şirket borçlarına karşı tüm malvarlığı ile sorumludur. Ortakların sorumluluğu şirkete karşı ve koymayı taahhüt ettikleri sermaye miktarındadır.**
- **Anonim şirketler en az 50.000 TL sermayeyle kurulabilir. Ancak kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve halka açık olmayan anonim şirketler en az 100.000 TL sermayeyle kurulabilir.**

- **Ortak Sayısına Göre Anonim Şirket Türleri**

- a) **Aile Ortaklıkları**

- b) **Halka Açık Anonim Ortaklıklar** :Pay sahibi sayısı 500 den fazla şirketlerdir

- c) **Tek Kişilik Anonim Şirket**

Bazı faaliyet alanlarında görev yapacak olan anonim şirketlerin ayrıca **Gümrük ve Ticaret Bakanlığından izin alması gerekir.**

AŞ'NİN ZORUNLU ORGANLARI

- Genel Kurul ve Yönetim Kurulu (Eski Kanunda Denetim Kurulu Vardı)
- **a) Genel Kurul:** Pay sahiplerinden meydana gelen şirketin en büyük ve **karar organıdır**. Genel kurul kararları şirket organları ile pay sahiplerini bağlayıcı niteliktedir. Genel kurul olağan olarak **yılda bir kez toplanır**. Olağanüstü hallerde de toplantıya çağrılabilir.
- **b) Yönetim Kurulu** Yönetim kurulu genel kurul tarafından seçilir. Yönetim kurulu şirketin en üst **yönetim ve temsil organıdır**. Temsil ve yönetim yetkisi esas sözleşemeye dayalı olarak bırakılan yönetim kurulu üyesi veya üçüncü kişilere **murahhas müdür denilmektedir**. **Sadece yönetim kurulunun atadığı yöneticiye ise müdür denilir**.

- **c) Anonim Şirketin Denetimi :**
  - **aa) Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Gözetimindeki Denetim**
  - **bb) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gözetimindeki Denetim**
  - **cc) Özel Denetçi Tarafından Denetlenmesi**

SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNMÜŞ KOMANDİT ŞİRKET

- **Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket,** en az 5 kişi tarafından kurulabilen, sermayesi paylara bölünmüş, belli bir ticaret unvanına sahip, komandite ve komanditer ortaklardan oluşan ve tüzel kişiliğe sahip bir sermaye şirkettir.

- şirketin kendine ait **tüzel kişiliği vardır.**
- **ticaret şirketidir.**
- şirketin tüzel kişiliği **tacirdir.**
- **en az 5 kişi tarafından kurulabilir**
- **en az 1 komandite ve en az 1 komanditer ortağa sahip olması gerekir.**
- Paylı komandit şirket, bir **ticaret unvanı seçmek ve kullanmak zorundadır.** Ticaret unvanının çekirdek kısmı, **“komandite ortaklarından en az birinin ad ve soyadı ile şirket türünden”** (paylı komandit şirket) oluşur.
- Paylı komandit şirketin **sermayesi belirsizdir.** Yani her türlü **sermaye türü ve miktarıyla kurulabilir.**
- Paylı komandit şirketin sermayesi **paylara bölünür.**
- **adi komandit şirket gibi kurulur.**
- **hisse senedi çıkarabilir ve halka açılabilir.**
- Şirketin **yönetim ve temsil yetkisi komandite ortaklara aittir.**

LİMİTED ŞİRKET

- ***Limited şirket***, en az 1 ve an fazla 50 gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan, yasak olmayan her türlü ekonomik amaç ve konuda faaliyet gösterebilen, ortakların sorumluluğu koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı olduğu ve belirli bir sermaye ile kurulabilen tüzel kişiliğe sahip bir sermaye şirkettir

- En az **1** ve en fazla **50** ortaktan oluşabilir. Ortaklar gerçek ya da tüzel kişi olabilir.
- Yasak olmayan her türlü ekonomik amaç için kurulabilir.
- Sermayesi belirlidir (en az **10.000 TL**). Bakanlar kurulu bu miktarı **10** katına kadar arttırabilir.
- Faaliyet “konusu” ve “limited şirket” ifadelerinin yer aldığı bir ticaret unvanına sahiptir. İnş. Taahüt. Limited Şti.
- Sermayesi paylara bölünmüştür. Limited şirketin sermayesinin iti-bari değeri en az 25 lira olan paylara bölünmesi zorunludur.
- Her pay 25 veya 25 TL'nin katları olmak koşuluyla, payların değeri farklı farklı olabilir. Yani paylar birbirine eşit olmak zorunda değildir.

- Şirket borçlarından **şirket tüzel kişiliği sorumludur.**
- Ortaklar şirkete karşı taahhüt ettikleri sermaye miktarı ile sorumludur.
- Ortakların şirketin kamu borçları için, koymayı taahhüt ettikleri sermaye oranında sorumludur.
- Şirketin kendine ait bir **tüzel kişiliği vardır.**
- Şirket tüzel kişiliği **tacirdir.**
- **Sermaye şirkettir.**

- Limited Şirketin, iki tane zorunlu organı bulunmaktadırdır.
- Bunlar Şirket genel kurulu ve m¼d¼rlerdir.

a) Genel Kurul

- [?] Genel kurul, **tüm ortaklardan oluşan şirketin karar organıdır.**
- [?] Genel kurul toplantıları **olağan ve olağanüstü genel kurul toplantıları olarak ikiye ayrılır.**
- [?] Genel kurul, **müdürler tarafından toplantıya çağrılır.**
- [?] Olağan genel kurul toplantısı, **her yıl hesap döneminin sona ermesinden itibaren üç ay içinde yapılır.**
- [?] Şirket sözleşmesi uyarınca ve gerektiğinde genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılabilir.
- [?] Genel kurul, toplantı gününden en az on beş gün önce toplantıya çağrılır.
- [?] **Her ortak kendisini genel kurulda ortak olan veya olmayan bir kişi aracılığıyla temsil ettirebilir.**
- [?] Her ortağın en az bir oyu vardır.

b) M¼d¼rler

- [?] M¼d¼r veya m¼d¼rler, Şirketin y¼netim ve temsil organıdır.
- [?] M¼d¼rler, Genel kurul tarafından atanır ve her zaman g¼revden alınabilir.
- [?] Limited Şirkette, bir veya birden fazla kişi m¼d¼r olarak atanabilir.
- M¼d¼rlerden **en az birinin Şirket ortağı olması gerekir**.
- [?] Şirket m¼d¼rlerinden en az birinin yerleşim yerinin T¼rkiye'de bulunması ve bu m¼d¼r¼n Şirketi tek baŐına temsile yetkili olması ge-rekir.

- **c) Limited Şirketin Denetimi**
- Anonim şirketin denetimine ilişkin kurallar limited şirket için de geçerlidir.

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU

- Kıymetli evrak öyle bir senettir ki, senet üzerindeki hak senetten bağımsız olarak talep edilemeyeceği gibi senetten bağımsız olarak başkasına da devredilemez

- **Kıymetli evrak bir senettir;** senedin yazılı olması ve borçlu tarafından imza edilmiş olması zorunludur.
- **Kıymetli evrak bir hakkı temsil eder;**
- Kıymetli evrak **başkasına devredilebilme özelliğine sahiptir.**
- **Kıymetli evrak ile hak bütünleşmiştir;** kıymetli evrak ile kıymetli evrak üzerinde yazılan hak, bir biriyle bütünleşmiştir.
- **Kıymetli evrakta soyutluk (mücerretlik) ilkesi geçerlidir;** kıymetli evrakın düzenlenmesi sebebi ile hak arasında bir sebep sonuç ilişkisi yoktur.
- **Kıymetli evrak sıkı şekil şartlarına tabidir;**
- **Kıymetli evrakta belirli sayı ilkesi vardır;** hangi evrakların kıymetli evrak sayılacağı kanunda tek tek sınırlı sayıda belirtilmiştir.

TEMSİL ETTİĞİ HAKKA GÖRE KIYMETLİ EVRAK TÜRLERİ

- **1. Para Senetleri:** Belli bir miktar para veya alacakları temsil eden senetlerdir. **Kambiyo senetleri ve tahviller** para senetleridir.
- **2. Hisse Senetleri:** Şirkete konulmuş belli bir sermayeyi ve ortaklık hakkını temsil eden kıymetli evraktır. Anonim şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketin çıkardığı **pay senetleri buna örnek teşkil eder.**
- **3. Emtia Senetleri:** Eşya üzerindeki mülkiyet hakkını ve rehin hakkını temsil eden kıymetli evraktır.
- **4. Eşya Hukuku Senetleri:** Gayrimenkuller üzerindeki hakları ifade etmek üzere çıkarılan senetlerdir.

DEVİR ŞEKLİNE GÖRE KIYMETLİ EVRAK TÜRLEİ

- **1. Hamile Yazılı Senetler :** Hamile yazılı senet, senedin metninden (içeriğinden) veya şeklinden senet hamili kim ise o kişinin hak sahibi olacağı anlaşılan her türü senettir.
- **2. Nama Yazılı Senetler:** Nama yazılı senet, belirli bir kişinin namına (adına) yazılı olup da “onun emrine” kaydını içermeyen ve kanunen de emre yazılı senetlerden sayılmayan senetlerdir.
- **3. Emre Yazılı Senetler:** Emre yazılı senet, taraflarca senedin açıkça “emre” düzenlendiği ya da kanunen emre yazılı senet kabul edilen senetlerdir. Dolayısıyla, emre yazılı senetlerde ya keşideci ve lehtar açıkça senede “ emri havaline” yazarak ya da senet kanunen emre yazılı bir senet olarak düzenlenmiştir. Kambiyo senedi olarak bilinen “çek, bono ve poliçe” kanunen emre yazılı senetlerdir.

KIYMETLİ EVRAKTA CİRO

- **Ciro**, senet metninden anlaşılan hakkın sahibine, hakkını başkasına devretme hakkı veren ve senet borçlusuna da borcunu yeni hak sahibine ifa etme yükümlülüğü getiren çift yetki veren bir hukuki işlemdir.

1. Cironun Özellikleri

- ❑ Ciro, senedin arkasına imza atılmasıyla yapılır. Ancak senedin arkasında ciro için yer kalmamışsa ciro, senedin arkasına yapıştırılan ve alonj denilen ek kâğıda yapılır.
- ❑ Ciro yazılı şekilde yapılır.
- ❑ Ciro kayıtsız ve şartsız yapılır. Yani ciro kayda ve şarta bağlanamaz. Şarta bağlansa dahi şart geçersiz olur.
- ❑ Ciro kısmi olamaz. Kısmi ciro geçersizdir
- ❑ Üzeri çizilmiş veya karalanmış ciro yapılmamış sayılır. Senedin geçersizliğine sebep olmaz.
- ❑ Ciroda “**imzaları istiklali**” kuralı vardır. Cirantalardan birinin imzasının geçersiz olması, imzanın tahrif edilmiş ya da silinmiş olması halinde o imza geçerli olmaz, ancak ciro zincirindeki diğer imzalar geçerli olmaya devam edecektir.

2. Cironun Türleri

- Ciro,
- yapılış şekline, tam ciro ve beyaz ciro;
- yapılış amacına göre ise, temlik (devri) cirosu, rehin cirosu ve tahsil cirosu şeklinde farklı türlere ayrılır.

a) Yapılış Şekline Göre Ciro Türleri

- **☐ Tam Ciro;** senedin arka yüzüne ya da alonj üzerine “hakkın devredildiği kişinin adı soyadı veya ticaret unvanının, alacağı devredenin (ciro edenin) adı soyadı veya ticaret unvanı yazılmasından ve ciro edenin imzasından” oluşur.
- **☐ Beyaz Ciro;** senedin arka yüzüne ya da alonj üzerine “devredenin (ciro edenin) adı ve soyadı veya ticaret unvanının yazılmasından ve ciro eden tarafından imzalanmasından” ya da sadece “ciro edenin imzasından” oluşur.

b) Yapılış Amacına Göre Ciro Türleri

- **Temlik (devir) Ciro;** Bir senetteki hakkın bir başka kişiye devredilmesi amacıyla yapılan ciroya “temlik ciro” denir.
- **Rehin Ciro;** bir borcun güvenceye alınması için bir senedin alacaklıya rehin verilmesi için yapılan ciroya “rehin ciro” denir.
- **Tahsil Ciro;** senet bedelinin bir başkası tarafından hak sahibi adına tahsil edilmesi için yapılan cirodur. Tahsil ciro, ciro metnine “tahsil içindir”, “ tahsil amacıyla” veya benzeri bir ibarenin yazılmasıyla” kurulur.

KAMBIYO SENETLERİ

- Kambiyo sentleri, piyasada en çok kullanılan ve “çek, bono ve poliçeden” oluşan senetlerdir. Kambiyo senetleri devir şekli bakımından kanunen **emre yazılı senetlerdir.**
- **Ancak taraflar isterse çeki, nama ya da hamiline yazılı şekilde; bono ve poliçeyi ise nama yazılı şekilde düzenleyebilir.**

- Tüm kambiyo sentlerinde geçen ve bilinmesi gereken önemli kavramlar şunlardır;
  - **Keşide**; düzenlemek.
  - **Keşideci**; senedi düzenleyen ve imzalayan senedin ilk ve asıl borçlusudur.
  - **Lehtar**; Senet metninde yazılı hakkın, sahibidir. Yani hak sahibidir.
  - **Muhatap**; kabul etmesi halinde, keşideci yerine senet bedelini alacaklıya ifa etme borcu altındaki kişidir.
  - **Ciranta**; senedi ciro eden kişidir.
  - **Hâmil**; Senedi en son elinde bulunduran zilyettir.
  - **Avalist**; kıymetli evraktaki borca kefil veren kişidir.
  - **Keşide tarihi**; senedin düzenlendiği tarihtir.
  - **Vade tarihi**; senetten kaynaklanan borcun ifa edilmesi gereken son tarihtir.

1. Poliçe

- Poliçe, senedi düzenleyen (keşideci) ile diğeri bir kimseye (muhataba) poliçede ismen gösterilen kişi lehine (lehtar) belli bir miktar paranın ödenmesi emrini veren bir kambiyo senedir.

a) Poliçenin Özellikleri

- **?** Poliçe, bir kambiyo senedir.
- **?** Poliçe ismi yer alır.
- **?** Muayyen bir bedelin kayıtsız şartsız havalesi yer alır.
- **?** Poliçede keşideci, lehdar ve muhatap olmak üzere üç taraf vardır. Yani poliçe üçlü bir ilişkiyi düzenler. Keşideci ve lehdar arasında bir bedel ilişkisi; lehdar ve muhatap arasında bir havale ilişkisi; keşideci ve muhatap arasında bir karşılık ilişkisi vardır.
- **?** Düzenlenme tarihi belirtilir.
- **?** Düzenleyenin imzası yer alır.
- **?** Poliçe, kanunen emre yazılı bir senttir. Ancak taraflar poliçeyi nama yazılı şekilde de düzenleyebilirler. Ancak poliçe, hamiline yazılı şekilde düzenlenemez.

b) Poliçenin Devri

- Poliçe, devir şekline göre ya emre ya da nama yazılı şekilde düzenlenebilir. Poliçe emre yazılı olarak düzenlenmişse; **ciro + senedin teslimiyle devredilebilir.**
- **Poliçe nama yazılı olarak düzenlenmişse; alacağın devri ve senedin teslimi ile devredilebilir.**

3. Bono

- Bono ödeme taahhüdü niteliğinde bir kambiyo senedir.
- Bonoyla keşideci, hamile belirli bir miktar parayı bizzat ödeyeceğini taahhüt eder.

a) Bononun Özellikleri

- **?** Bono, bir **kambiyo senedidir.**
- **?** **Bono veya Emre Yazılı Senet** ibaresi yer alır.
- **?** Bonoda **keşideci ve lehtar (hamil) olmak üzere iki taraf vardır.**
- **?** Bono, kanunen **emre yazılı bir senttir. Ancak taraflar bonoyu nama yazılı şekilde de düzenleyebilirler. Ancak bono, hamiline yazılı şekilde düzenlenemez.**
- **?** Belli bir meblağı **kayıtsız ve şartsız ödeme vaadi vardır.**
- **?** **Düzenlenme tarihi yer alır.**
- **?** **Düzenleyenin imzası yer alır.**

b) Bono ile İlgili Diğer Durumlar

- Bonoda muhatap olmadığından, muhatapla ve kabulle ilgili olan hükümler hariç olmak üzere, poliçenin ödeme için ibrazı, poliçenin ödenmesi, poliçenin ödenmemesi, poliçenin iptali ve zamanaşımıyla ilgili hükümleri aynen bonoya da uygulanır.

3. ek

- ek, belirli bir miktar paranın muhatap **banka tarafından lehtara odenmesi için keşideci tarafından düzenlenen ödeme emri niteliğinde bir kambiyo senedidir.**

a) Çekin Özellikleri

- [?] Çek, bir kambiyo senedir.
- [?] Çek kelimesi yer alır.
- [?] Belli bir bedelin kayıtsız şartsız havalesi yer alır.
- [?] Düzenlenme tarihi yer alır.
- [?] Düzenleyenin imzası yer alır.
- [?] Çekte, keşideci, lehtar (hamil) ve muhatap olmak üzere üç taraf vardır.
- [?] Çekte muhatap, her zaman bir bankadır.
- [?] Çek koçanı (defteri), muhatap banka tarafından keşideciye verilir.
- [?] Çek, kanunen emre yazılı bir senttir. Ancak taraflar isterse çeki, nama yazılı veya hamile yazılı şekilde de düzenleyebilirler.
- [?] Çekte vade yoktur. Çekte vade yazsa bile vade yazılmamış sayılır. Çünkü çek, bir ödeme aracıdır.
- [?] Çeke, faiz şartı koyulamaz. Koyulsa dahi bu şart geçerli olmaz.

b) Çekin Devri

- Çek, devir şekline göre ya emre ya nama ya da hamile yazılı şekilde düzenlenebilir. Çek, emre **yazılı olarak düzenlenmişse; ciro + senedin teslimiyle devredilebilir.**
- Çek, nama yazılı olarak düzenlenmişse; **alacağın devri ve senedin teslimi ile devredilebilir.**

b) Çekin Devri

- **Çek, hamile düzenlenmişse; “senedin teslimiyle”** veya ciro + senedin teslimiyle de devredebilirler.
- Hamile yazılı kıymetli evrak, para gibidir.
- Üzerinde hak sahibinin kim olduğu yazmadığı gibi kolay bir şekilde devredilebilir.

c) Çekin İbrazı ve Ödenmesi

- Çekin ödenmesi için, çek hamilinin çeki muhataba ödeme için **ibraz etmesi gerekir.**
- **Çek hamili, çekin bedelinin ödenmesi için çeki, muhatap bankanın merkezine ya da şubelerinden birine ibraz etmesi zorundadır. Çekte, vade yoktur.**
- **Çek görüldüğünde ödenir. Buna aykırı yazılan kayıtlar yazılmamış hükmündedir.**
- **Düzenlenme günü olarak gösterilen günden önce ödenmek için ibraz olunan çek, ibraz günü ödenir.**

- Bir çekin muhatap banka tarafından ödenmesi için kanuna belirtilen süreler içerisinde muhatap bankaya ibraz edilmiş olması gerekir. Bir çek şu süreler içerisinde muhatap bankaya ibraz edilmelidir (TTK md 796);

- Bir çek, düzenlendiği yerde ödenecekse keşide tarihinden itibaren ***on gün içinde***, Bir çek, düzenlendiği yerden başka bir yerde ödenecekse keşide tarihinden itibaren ***bir ay içinde muhataba ibraz edilmelidir.***
- Bir çek, ödeneceği ülkeden başka bir ülkede düzenlenmişse, düzenlenme yeri ile ödeme yeri aynı kıtada ise ***bir ay ve ayrı kıtalarda ise üç ay içinde muhataba ibraz edilmelidir.***

- ***Bu bakımdan, bir Avrupa ülkesinde düzenlenip de Akdeniz'e sahili bulunan bir ülkede ödenecek olan ve aynı şekilde Akdeniz'e sahili olan bir ülkede düzenlenip bir Avrupa ülkesinde ödenmesi gereken çekler aynı kıtada düzenlenmiş ve ödenmesi şart kılınmış sayılır.***

- Bankaya ibraz edilen çekin karşılığı kısmen veya tamamen varsa, muhatap banka tarafından hamile ödeme yapılır.
- Çekin bedeli muhatap tarafından tam olarak ödenmesi halinde, çek hamil tarafından bankaya ciro edilir ve çek bankada kalır.
- Çekin bedelinin kısmen ödenmesi halinde çekin üzerine kısmi ödemenin yapıldığı yazılı ve çek hamilde kalır.
- Çek karşılıksızsa, banka tarafından çekin arka yüzüne karşılıksızdır şeklinde yazılır.